

НАКАЗ

м. Київ

«25» 02 2021 року

№ 48

Про введення в дію нової редакції Концепції інклюзивної освіти студентів з інвалідністю Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»

З метою забезпечення осіб із інвалідністю спеціальним навчально-реабілітаційним супроводом та створення для них вільного доступу до інфраструктури університету з урахуванням обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я, відповідно до Декларації ООН про права людини, Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, Конвенції ООН про права дитини, Конвенції ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», «Про охорону дитинства», «Про соціальні послуги», «Про реабілітацію інвалідів в Україні», Статуту Університету «Україна», інших нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері освіти, соціального захисту та реабілітації осіб із інвалідністю, в яких регламентовано надання освітніх, медичних, соціальних та інших послуг особам із інвалідністю, та на виконання рішення Вченої ради Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (Протокол № 1 від 25.02.2021 року)

НАКАЗУЮ:

1. Ввести в дію з моменту підписання наказу нову редакцію Концепції інклюзивної освіти студентів з інвалідністю Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (Додаток 1).
2. Керівникам навчально-виховних та структурних підрозділів довести зміст нової редакції Концепції до відома співробітників, викладачів і здобувачів освіти та керуватись нею під час організації освітнього процесу для студентів з інвалідністю в Університеті.

3. Центру розвитку корпоративного порталу та просування в Інтернет-просторі викласти Концепцію на офіційному сайті Університету.

4. Контроль за виконанням даного наказу покласти на проректора з навчально-виховної роботи Коляду О. П.

Президент

П. М. Таланчук

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
"УКРАЇНА"**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради
Відкритого міжнародного
університету розвитку людини
«Україна» від 25 лютого 2021 року
Протокол № 1

К О Н Ц Е П Ц І Я
інклюзивної освіти студентів з інвалідністю
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»
(нова редакція)

Концепція вводиться в дію
наказом № 48 від 25.02.2021 року

Президент П. М. Таланчук

Київ 2021

**Концепція інклюзивної освіти студентів з інвалідністю
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»
зі змінами та доповненнями до Концепції, затвердженої у 2013 р.
(нова редакція)**

(Попередні зміни затверджені рішенням Вченої ради Університету «Україна» від 03.07.2017 р.)

I. Загальні положення

Концепція інклюзивної освіти студентів з інвалідністю Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» розроблена відповідно до Декларації ООН про права людини, Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, Конвенції ООН про права дитини, Конвенції ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти, Конституції України, Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», «Про охорону дитинства», «Про соціальні послуги», «Про реабілітацію інвалідів в Україні», Статуту Університету «Україна», інших нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері освіти, соціального захисту та реабілітації осіб із інвалідністю, в яких регламентовано надання освітніх, медичних, соціальних та інших послуг особам із інвалідністю.

Відповідно до вищенаведених документів університет має забезпечити доступність і якість освітніх послуг людям із інвалідністю з урахуванням здібностей, можливостей, бажань та інтересів *кожного* шляхом запровадження інклюзивної освіти.

Інклюзія – це політика і процес, які забезпечують всебічну участь усіх членів суспільства у будь-яких сферах життєдіяльності.

Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права людини на отримання якісної освіти у закладі будь-якого типу за власним вибором.

Інклюзивне навчання у вищій школі – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти студентам із інвалідністю шляхом організації навчання з урахуванням індивідуальних особливостей їхньої навчально-пізнавальної діяльності.

Особа з особливими освітніми потребами – особа з інвалідністю, яка потребує додаткової підтримки для забезпечення здобуття вищої освіти;

Визначення оптимальних шляхів і засобів впровадження інклюзивного навчання ґрунтується на основі відповідного нормативно-правового, наукового, навчально-методичного, кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення.

II. Мета, завдання, принципи

Метою Концепції є розбудова інклюзивного суспільства в Україні, забезпечення реалізації конституційних прав на здобуття вищої і фахової передвищої освіти студентів з інвалідністю відповідно до Законів України «Про вищу освіту» і «Про фахову передвищу освіту» шляхом створення та забезпечення рівних умов доступу до вищої і фахової передвищої освіти, у тому числі забезпечення осіб із інвалідністю спеціальним навчально-реабілітаційним супроводом та створення для них вільного доступу до інфраструктури університету з урахуванням обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я.

III. Основні завдання:

- забезпечення рівних прав студентів із інвалідністю на якісну освіту шляхом впровадження інклюзії в освітнє середовище університету;
- формування інклюзивного освітнього середовища для студентів із інвалідністю на основі створення для них вільного доступу до освітнього процесу та забезпечення спеціального навчально-реабілітаційного супроводу;
- для реалізації права на вищу освіту особами із особливими освітніми потребами створення їм необхідних умов для здобуття якісної вищої і фахової передвищої освіти;
- розробка стандартів освітньої діяльності для кожного рівня освіти в межах кожної спеціальності з урахуванням необхідності створення умов для осіб із інвалідністю;
- забезпечення архітектурної, інформаційної, освітньої та соціальної доступності освітнього середовища;
- здійснення інституційних змін в університеті для забезпечення інклюзивного навчання;
- створення матеріально-технічної бази, адаптованої до потреб студентів із інвалідністю;
- удосконалення системи підвищення кваліфікації викладачів та підготовки науково-педагогічних кадрів до роботи в умовах інклюзивного навчання;
- запровадження особистісно орієнтованих та інноваційних освітніх технологій;
- забезпечення психологічного комфорту для всіх учасників навчально-виховного процесу;
- створення умов для соціальної, фізичної та фізкультурно-спортивної реабілітації студентів із інвалідністю;

- залучення родин студентів із інвалідністю до участі в освітньому та соціально-реабілітаційному процесі за принципом партнерства з метою підвищення його ефективності;
- організація академічної мобільності, у тому числі міжнародної;
- організація проходження практики на підприємствах, в установах, закладах та організаціях із урахуванням потреб студента з інвалідністю;
- консультування осіб із інвалідністю, які навчаються у закладах вищої і фахової передвищої освіти, про пільги та соціальні гарантії у порядку, встановленому законодавством.
- досягнення реальних позитивних змін у ставленні суспільства до людей із інвалідністю.

IV. Принципи розвитку інклюзивної освіти:

- повага до прав та свобод людини;
- формування толерантності та взаєморозуміння в освітньому середовищі, відсутність дискримінації;
- системність забезпечення рівного доступу до якісної освіти студентів із інвалідністю;
- дотримання стандартів якості освітніх послуг та науково-методичного забезпечення;
- науковість – розробка теоретико-методологічних основ інклюзивного навчання, програмно-методичного інструментарію, аналіз і моніторинг результатів впровадження інклюзивного навчання, оцінка ефективності технологій, що використовуються для досягнення позитивного результату, при необхідності проведення незалежної експертизи;
- індивідуалізація – здійснення особистісно орієнтованого індивідуального та диференційованого підходу до навчання та гармонійного розвитку особистості;
- узгодженість та скоординованість дій підрозділів та учасників навчально-виховного процесу;
- безперервність та наступність інклюзивної освіти на всіх рівнях навчання: школа-коледж-університет-аспірантура-друга вища освіта та курсова освіта;
- партнерство в системі роботи на рівнях викладач-студент і викладач-батьки та соціальної відповідальності сім'ї (виховання, навчання і розвитку студента; створення належних умов для розвитку природних здібностей, участь в освітньо-реабілітаційному процесі);
- залучення до суспільного життя, соціалізація, підготовка до працевлаштування;
- відкритість та гнучкість освіти, здатність оперативно реагувати на зміни та виклики;

- інноваційність, аналіз, пошук та впровадження кращих зразків інклюзивної політики та практики;
- міжвідомча інтеграція та соціальне партнерство: співпраця університету та різних відомств, соціальних інституцій, служб з метою оптимізації процесу освітньої інтеграції студентів із інвалідністю.

V. Етапи впровадження інклюзивної освіти

Для реалізації Концепції слід забезпечити комплексне розв'язання питань, пов'язаних із нормативно-правовим, навчально-методичним та кадровим забезпеченням інклюзивної освіти.

1. Розроблення нормативно-правового забезпечення:

- Положення про порядок організації інклюзивного навчання;
- Положення про впровадження системи супроводу навчання студентів із інвалідністю;
- Положення про організацію вступу до університету людей із інвалідністю;
- Положення про підвищення педагогічної кваліфікації викладачів інклюзивних груп;
- Положення про Індивідуальну програму реабілітації студента та портфоліо особистісних досягнень;
- підготовка пропозицій щодо покращення нормативно-правових актів, що регламентують навчання студентів із інвалідністю в Україні.

2. Підготовка навчально-методичного забезпечення освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання:

- розроблення стандартів освітньої діяльності для кожного рівня освіти в межах кожної спеціальності з урахуванням необхідності створення умов для осіб із інвалідністю;
- розроблення особистісно орієнтованих навчальних планів, індивідуальних програм навчання;
- розроблення методичних рекомендацій, науково-методичних посібників щодо організації інклюзивного навчання;
- забезпечення студентів із інвалідністю різних нозологій навчально-методичними матеріалами в адаптованому до їхніх потреб форматі.

3. Забезпечення доступності освітнього середовища:

- забезпечення архітектурної безбар'єрності університетського містечка (пандуси, туалети, ліфти, звукові сигнали, позначки тощо);
- здійснення спеціалізованого технічного супроводу (надання студентам спеціалізованого технічного обладнання для забезпечення доступності освітнього процесу);
- забезпечення інформаційної безбар'єрності освітнього процесу та соціального життя університету;
- розвиток дистанційних технологій навчання.

4. Забезпечення розвитку особистості студентів із інвалідністю та їхньої соціалізації

Професійний розвиток:

- залучення студентів із інвалідністю до роботи в СННВП;
- надання студентам із інвалідністю робітничої спеціальності в межах фахової підготовки;
- організація проходження практики на підприємствах, в установах, закладах та організаціях із урахуванням потреб студентів з інвалідністю;
- залучення студентів із інвалідністю до навчання за дуальною або мережевою формою;
- надання допомоги випускникам у формуванні портфоліо (професійного резюме).

Науковий розвиток:

- участь студентів із інвалідністю в роботі студентських наукових формувань університету;
- залучення студентів із інвалідністю до наукових заходів, конкурсів студентських наукових робіт;
- сприяння опублікуванню результатів наукових досліджень студентів у наукових виданнях;
- залучення до міжнародних програм;
- організація академічної мобільності, у тому числі міжнародної.

Творчий розвиток:

- організація гуртків та сприяння участі студентів із інвалідністю у гуртковій роботі;
- виявлення та розкриття творчих здібностей студентів із інвалідністю;
- організація та залучення студентів із інвалідністю до участі у творчих конкурсах, фестивалях, творчих заходах.

Фізкультурно-спортивний розвиток:

- організація спортивних секцій, спеціальних груп для занять спортом студентами з різними нозологіями;
- залучення студентів із інвалідністю до спортивних секцій, спортивних змагань різних рівнів, паралімпійського руху.

5. Забезпечення інституційних змін в університеті:

- створення в університеті структурних підрозділів з питань інклюзивного навчання студентів із інвалідністю;
- введення посад заступників керівників навчальних підрозділів з питань організації інклюзивного навчання;
- запровадження інституту кураторів інклюзивних груп;
- створення ради з питань інклюзії із залученням батьків студентів із інвалідністю та громадськості.

6. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів:

- організація курсів підвищення кваліфікації викладачів та кураторів інклюзивних груп;
- організація курсів жестової мови для співробітників та студентів.

7. Формування толерантного ставлення до людей із інвалідністю у середовищі університету та суспільстві:

- проведення адаптаційних, інформаційних та консультаційних заходів;
- розробка та впровадження в університеті навчального курсу «Інклюзивне суспільство»;
- пропагування професійних, наукових, творчих та спортивних досягнень людей із інвалідністю, зокрема студентів, випускників та співробітників університету.

VI. Очікувані результати

Реалізація Концепції сприятиме:

- системному впровадженню положень Конвенції ООН про права осіб із інвалідністю;
- забезпеченню реалізації конституційних прав на здобуття вищої і фахової передвищої освіти студентів із інвалідністю відповідно до Законів України «Про вищу освіту» і «Про фахову передвищу освіту»;
- створенню та забезпеченню рівних умов доступу до вищої і фахової передвищої освіти, у тому числі забезпеченню осіб із інвалідністю спеціальним навчально-

реабілітаційним супроводом та створенню для них вільного доступу до інфраструктури університету з урахуванням обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я;

- формуванню інклюзивного освітнього середовища в університеті;
- покращенню умов для функціонування і розвитку інклюзивної освіти, розширенню та урізноманітненню контингенту студентів;
- удосконаленню та оптимізації освітнього процесу шляхом упровадження сучасних досягнень науки та практики;
- забезпеченню архітектурної, інформаційної, освітньої та соціальної доступності підрозділів університету відповідно до потреб студентів;
- підвищенню якості підготовки педагогічних і науково-педагогічних працівників університету для роботи їх в академічних групах зі студентами з інвалідністю, які володіють методиками інклюзивного навчання;
- розвитку матеріально-технічної бази, забезпеченню підрозділів університету, що впроваджують інклюзивне навчання, відповідними навчально-методичними, наочними, дидактичними матеріалами, сучасними засобами реабілітації індивідуального та колективного призначення;
- підготовці фахівців для ринку праці.

Погоджено:

Проректор з навчально-виховної роботи

О. П. Коляда